

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Затверджено на засіданні кафедри
міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності
Протокол № 5 від 04.12.2015 р.

**Програма
навчальної дисципліни
"Міжнародна інвестиційна діяльність"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладач: професор, к.т.н., Матюшенко І.Ю.

Відповідальний за випуск
зав. каф. к.е.н., доцент Стахорська С. І.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Міжнародна інвестиційна діяльність» **буде корисна** студентам які прагнуть працювати в органах державного управління, менеджерам, які бажають працювати в міжнародних компаніях пов'язаних з експортом-імпортом продукції, міжнародних організаціях, фінансистам, маркетологам та власникам приватного бізнесу, які орієнтуються на експорт або імпорт продукції.

Здійснення міжнародної інвестиційної діяльності на підприємстві є найскладнішою сферою управлінської діяльності, яка передбачає наявність глибоких знань з економіки та фінансів, системного підходу, володіння методами економіко-математичного моделювання тощо. Тобто наявності таких знань і вмінь, які дозволяють формувати і забезпечувати реалізацію стратегічних рішень і сприяють економічному розвитку підприємства в перспективі. Специфічність управління міжнародною інвестиційною діяльністю, складність методичного інструментарію обумовили виділення в теорії фінансів нового наукового напрямку, що вивчає форми та механізм управління міжнародними інвестиціями з метою забезпечення ефективного розвитку підприємства, постійного зростання його ринкової вартості.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення та системи спеціальних знань у галузі управління міжнародною інвестиційною діяльністю держави, регіонів та підприємств.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

визначення сутності, мети, завдань та функцій міжнародної інвестиційної діяльності;

оцінювання інвестиційної привабливості країни, регіону, галузі і підприємства;

визначення механізмів державного регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності;

визначення інвестиційних характеристик основних цінних паперів, представлених на міжнародному інвестиційному ринку;

оцінювання пріоритетності та ефективності міжнародних інвестиційних програм.

Об'єктом вивчення дисципліни є міжнародна інвестиційна діяльність держави, регіону, підприємства.

Предметом вивчення дисципліни є процес управління міжнародною інвестиційною діяльністю держави, регіону, підприємства.

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями): базові знання зі світового господарства і міжнародних економічних відносин, фінансів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

економічну сутність, характеристики і особливості міжнародного інвестування;

методичні підходи до дослідження інвестиційної привабливості країни, регіону, галузі і підприємства;

сутність режимів інвестиційної політики і механізмів регулювання і стимулювання міжнародної інвестиційної діяльності;

сутність інфраструктури підтримки міжнародної інвестиційної діяльності, зокрема спеціальних економічних зон й індустріальних парків;

методичні вимоги до оцінки пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у провідних країнах світу;

сутність формування міжнародної інвестиційної стратегії країни, компанії;

стратегії формування ресурсів суб'єктів міжнародної інвестиційної діяльності;

інвестиційні характеристики основних цінних паперів, представлених на міжнародному інвестиційному ринку;

активний і пасивний підхід при формуванні портфелю міжнародних інвестицій;

методичні вимоги щодо визначення впливу валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій;

сутність взаємозв'язку винаходів, інновацій і інвестицій у вигляді інноваційно-інвестиційного кола;

економічну сутність і класифікацію високих технологій та їх комерціалізацію і міжнародний трансфер;

методичні вимоги щодо визначення місця України у світових рейтингах та оцінку інвестиційної привабливості регіонів і галузей промисловості;

сутність регулювання іноземної інвестиційної діяльності, створення і функціонування СЕЗ та індустріальних парків в Україні;

пріоритетні напрями реалізації державних інвестиційних програм

розвитку виробничої сфери економіки України;

вміти:

оцінювати інвестиційну привабливість країни, регіону, галузі та підприємства;

здійснювати обґрунтований вибір пріоритетності інвестиційних програм;

оцінювати прибуток від інвестиційної діяльності залежно від джерела інвестиційних ресурсів;

використовувати активний і пасивний підходи при формуванні портфелю міжнародних інвестицій;

оцінювати вплив валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій;

визначати пріоритетні напрями реалізації державних інвестиційних програм розвитку виробничої сфери та інвестиційного співробітництва України з країнами світу, зокрема з Європейським союзом (ЄС) і Митним союзом Євро-Азійського економічного союзу (ЄврАзЕС).

Вивчення цієї дисципліни **дає можливість** студенту:

оцінювати інвестиційну привабливість країни, регіону, галузі та підприємства;

визначати пріоритетність і ефективність інвестиційних програм;

розраховувати прибуток від інвестиційної діяльності залежно від джерела інвестиційних ресурсів;

використовувати активний і пасивний підходи при формуванні портфелю міжнародних інвестицій;

визначати вплив валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій;

обґрунтовувати пріоритетні напрями реалізації державних інвестиційних програм розвитку виробничої сфери та інвестиційного співробітництва України з країнами світу, зокрема з Європейським союзом (ЄС).

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 2.

**Професійна компетентність, яка отримується студентами після
вивчення навчальної дисципліни**

Назва компетентності	Складові компетентності
Здійснювати обґрунтування прийняття рішень з управління міжнародними інвестиціями	Характеризувати категорію "міжнародні інвестиції", визначати наслідки міжнародних інвестицій
	Визначати прибутковість акцій і облігацій
	Оцінювати інвестиційну привабливість країни, регіонів, галузей і підприємств
	Визначити вплив валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій
	Визначити необхідні заходи регулювання і стимулювання припливу інвестицій.
	Розраховувати прибутковість деривативів
	Оцінювати пріоритетність й ефективність інвестиційних програм країн світу
	Використовувати ф'ючерсні контракти з метою одержання доходу від сприятливої зміни ф'ючерсних цін
	Формувати ефективну інвестиційну стратегію і обрати інвестиційні ресурси компанії.
	Застосовувати ф'ючерси для хеджування ризику падіння вартості портфеля інвестицій
	Формувати портфель міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів.
	Використовувати опціони для хеджування ризику падіння вартості портфеля інвестицій
	Визначати інноваційні пріоритети інвестиційних програм на різних рівнях економіки.
	Проводити оцінку інвестиційної привабливості регіонів і галузей промисловості України
	Аналізувати фактори, що впливають на місце України у світових рейтингах
	Визначати перспективи пріоритетні напрями реалізації державних інвестиційних програм розвитку виробничої сфери та інвестиційного співробітництва України з країнами світу, зокрема з ЄС.

Таблиця 2

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Міжнародна інвестиційна діяльність" за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій					
Визначати переваги і негативні наслідки менеджменту міжнародних інвестицій	Сутність поняття міжнародних інвестицій та їх особливості. Завдання і функції міжнародного інвестиційного менеджменту	Знання сутності, характеристик і особливостей міжнародного інвестування; сутності, мети, завдань та функцій міжнародного інвестиційного менеджменту	Вміння характеризувати категорію "міжнародні інвестиції", визначати наслідки міжнародних інвестицій	Ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо визначення завдань і функцій міжнародного інвестиційного менеджменту	Відповідальність за точну ідентифікацію ключових завдань і функцій міжнародного інвестиційного менеджменту
Тема 2. . Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки					
Визначати інвестиційну привабливість на рівні країни, регіону, галузі і підприємства	Основні етапи аналізу інвестиційної привабливості країни, регіонів, галузей і підприємств. Використання міжнародних рейтингів	Знання сутності і складових інвестиційного клімату країн. Знання технології прийняття рішення щодо визначення найбільш привабливої для міжнародного інвестування країни, регіону, галузі, підприємства, в тому числі за допомогою міжнародних рейтингів	Здатність оцінювати інвестиційну привабливість країни, регіонів, галузей і підприємств. Вміння застосувати міжнародні рейтинги	Презентувати результати визначення найбільш привабливої для міжнародного інвестування країни, регіону, галузі, підприємства	Відповідальність за точність і коректність прийнятого рішення щодо найбільш привабливої для міжнародного інвестування країни, регіону, галузі, підприємства

1	2	3	4	5	6
Тема 3. . Політика регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій					
Застосовувати засоби регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій	Сутність політики регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій. Використання спеціальних економічних зон та індустріальних парків як механізмів залучення міжнародних інвестицій	Знання сутності режимів інвестиційної політики і механізмів регулювання і стимулювання міжнародної інвестиційної діяльності; сутності інфраструктури підтримки міжнародної інвестиційної діяльності, зокрема спеціальних економічних зон й індустріальних парків	Здатність визначити необхідні заходи регулювання і стимулювання припливу міжнародних інвестицій, в тому числі із застосуванням спеціальних економічних зон та індустріальних парків	Презентувати результати визначення необхідних заходів регулювання і стимулювання припливу міжнародних інвестицій	Відповідальність за точність і коректність результатів
Тема 4. Державні програми залучення інвестицій у країнах світу					
Здійснювати оцінку пріоритетності й ефективності інвестиційних програм	Сутність державного програмування інвестиційної діяльності	Знання сутності державного програмування інвестиційної діяльності країни та методичних вимог до оцінки пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у країнах світу	Вміння оцінити пріоритетність й ефективність інвестиційних програм країн світу	Презентувати результати визначення пріоритетності інвестиційних програм	Відповідальність за точність і коректність результатів
Тема 5. Інвестиційна стратегія і напрями формування інвестиційних ресурсів суб'єктів міжнародного інвестування					
Формувати міжнародну інвестиційну стратегію і стратегію формування інвестиційних ресурсів підприємства	Сутність формування міжнародної інвестиційної стратегії, а також стратегії формування інвестиційних ресурсів	Знання сутності формування міжнародної інвестиційної стратегії країни, компанії; сутності стратегії формування ресурсів суб'єктів міжнародної інвестиційної діяльності	Вміння сформулювати ефективну міжнародну інвестиційну стратегію і обрати інвестиційні ресурси компанії	Презентувати результати визначення ефективної міжнародної інвестиційної стратегії і формування інвестиційних ресурсів компанії	Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що пов'язані з формуванням міжнародної інвестиційної стратегії, а також стратегії формування інвестиційних ресурсів

1	2	3	4	5	6
Тема 6. Формування портфелю міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів					
Застосовувати активний і пасивний підходи при формуванні портфеля міжнародних інвестицій	Сутність формування портфелю міжнародних інвестицій	Знання сутності інвестиційних характеристик основних видів цінних паперів; методичних підходів до використання активного і пасивного підходів при формуванні портфелю міжнародних інвестицій та визначення впливу валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій	Здатність сформувати портфель міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів	Презентувати результати формування портфелю міжнародних інвестицій та визначення впливу валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій	Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що пов'язані з формуванням портфелю міжнародних інвестицій
Тема 7. Інноваційні пріоритети міжнародного інвестування					
Здійснювати оцінку відповідності інвестиційних програм інноваційним пріоритетам міжнародного інвестування	Сутність визначення інноваційних пріоритетів міжнародного інвестування	Знання сутності вибору інноваційних пріоритетів; інноваційно-інвестиційного кола; сутності і класифікації високих технологій та їх комерціалізації; складових інноваційної інфраструктури	Вміння визначити інноваційні пріоритети інвестиційних програм на різних рівнях економіки	Презентувати результати визначення інноваційних пріоритетів інвестиційних програм	Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що пов'язані з визначенням інноваційних пріоритетів інвестиційних програм
Тема 8. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій в Україні					
Формувати пріоритетні напрями реалізації інвестиційних програм розвитку виробничої сфери економіки України	Сутність процесу регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій у виробничий сектор економіки України	Знання методичних підходів до визначення місця України у світових рейтингах; регулювання і стимулювання іноземної інвестиційної діяльності, визначення пріоритетних напрямів інвестиційних програм економіки України	Здатність аналізувати фактори, що впливають на місце України у світових рейтингах. Вміння визначати перспективи інвестиційного співробітництва України з країнами світу, зокрема з ЄС і МС ЄврАзЕС	Презентувати результати вибору пріоритетних напрямів реалізації інвестиційних програм розвитку виробничої сфери економіки України	Приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах, що пов'язані з реалізацією інвестиційних програм розвитку виробничої сфери економіки України з урахуванням її міжнародної інтеграції

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Основи міжнародного інвестиційного менеджменту

Тема 1. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій

1.1. Міжнародні інвестиції та їх особливості.

Визначення і характеристика міжнародних інвестицій. Суб'єкт, об'єкт, інфраструктура і специфіка типів міжнародного інвестування. Особливості міжнародних інвестицій.

1.2. Переваги і негативні наслідки міжнародних інвестицій.

Переваги і позитивний вплив міжнародних інвестицій на економіку країни-одержувача. Два канали ефективності прямих іноземних інвестицій. Можливий негативний вплив прямих і портфельних міжнародних інвестицій для економіки країни-одержувача.

1.3. Завдання і функції міжнародного інвестиційного менеджменту. Визначення і основні завдання міжнародного інвестиційного менеджменту. Основні функції міжнародного інвестиційного менеджменту.

Тема 2. Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки

2.1. Аналіз інвестиційної привабливості країни. Складові інвестиційного клімату країн.

Методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості країни. Складові інвестиційного клімату країн. Параметричний аналіз і рейтингова оцінка інвестиційної привабливості.

2.2. Врахування ступеню економічного розвитку країни при оцінці інвестиційної привабливості.

Врахування ступеню економічного розвитку країни при оцінці інвестиційної привабливості. Оптимальна структура економіки, модернізація та інноваційне зростання економіки. Врахування специфічних особливостей міжнародних інвестиційних проектів при оцінці інвестиційної привабливості.

2.3. Міжнародні рейтинги.

Міжнародні рейтинги та їх види. Індекси і показники, що найбільш часто використовуються в міжнародних співставленнях для оцінки економічного розвитку країн світу.

2.4. Аналіз інвестиційної привабливості регіонів, галузей і підприємств. Рейтинг і групи показників для оцінки інвестиційної привабливості регіонів. Інвестиційна привабливість галузей. Критерії прийняття рішень щодо галузевих напрямів інвестування. Методичні підходи до аналізу інвестиційної привабливості підприємства.

Тема 3. Політика регулювання і стимулювання інвестицій

3.1. Основи державного регулювання інвестиційної діяльності. Основні інвестиційні режими.

Основи державного регулювання інвестиційної діяльності. Національна інвестиційна стратегія. Основні інвестиційні режими. Функції і засоби державного регулювання залучення і використання прямих іноземних інвестицій.

3.2. Співвідношення між зовнішньоторговельною та інвестиційною політикою. Державні гарантії і двосторонні інвестиційні угоди.

Співвідношення між зовнішньоторговельною та інвестиційною політикою. Заходи державної політики регулювання іноземних інвестицій за класифікацією Організації з економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). Взаємозв'язок між лібералізацією зовнішньої торгівлі і лібералізацією інвестиційного режиму. Основні форми державних гарантій. Міжнародні дво- і багатосторонні інвестиційні угоди. Особливості угод про взаємний захист і заохочення іноземних інвестицій та угод про запобігання подвійного оподаткування.

3.3. Політика стимулювання припливу міжнародних інвестицій.

Політика стимулювання припливу інвестицій. Форми і інструменти стимулювання іноземної інвестиційної діяльності. Класифікація ОЕСР засобів стимулювання іноземних капіталовкладень. Форми податкових пільг, що найбільш часто використовуються.

3.4. Спеціальні економічні зони та індустріальні парки як механізми залучення міжнародних інвестицій. Спеціальні економічні зони і території пріоритетного розвитку як механізми залучення

інвестицій в країнах світу. Особливості створення і функціонування індустріальних парків в Україні.

Тема 4. Державні програми залучення інвестицій в країнах світу

4.1. Основні підходи до державного програмування інвестиційної діяльності.

Основні підходи до державного програмування інвестиційної діяльності як форми державної підтримки залучення інвестицій. Сутність і переваги програмно-цільового підходу. Ключові складові процесу розробки і реалізації державних інвестиційних програм.

4.2. Зарубіжний досвід розробки державних інвестиційних програм.

Зарубіжний досвід розробки державних інвестиційних програм в країнах світу. Основні нормативно-правові документи регулювання розвитку виробничої сфери шляхом формування й реалізації цільових програм інвестування.

4.3. Оцінка пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у провідних країнах світу.

Оцінка пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у провідних країнах світу. Основні проблеми державного фінансового контролю регіональних цільових інвестиційних програм на сучасному етапі.

Змістовий модуль 2.

Управління міжнародною інвестиційною діяльністю

Тема 5. Інвестиційна стратегія і напрями формування інвестиційних ресурсів суб'єктів міжнародного інвестування

5.1. Основи формування міжнародної інвестиційної стратегії.

Основні фактори міжнародного інвестування. Завдання і принципи формування інвестиційної стратегії суб'єкта міжнародної інвестиційної діяльності. Чинники зовнішнього інвестиційного середовища суб'єкта. Основні стадії і послідовність вивчення кон'юнктури міжнародного інвестиційного ринку. Формування стратегічних цілей, стратегічних альтернатив і вибір стратегічних напрямів і форм міжнародної інвестиційної діяльності суб'єкта. Стратегії міжнародного інвестування для реальних і фінансових інвестицій. Класифікація інвестиційних ризиків і рівні їх оцінки. Фактори, завдання, форми, стратегічні напрями,

галузева і регіональна спрямованість міжнародного інвестування. Критерії оцінки розробленої інвестиційної стратегії.

5.2. Ресурси суб'єктів міжнародної інвестиційної діяльності.

Визначення інвестиційних ресурсів. Світове інвестиційне багатство. Мотивація і напрями використання інвестиційних ресурсів основних груп суб'єктів інвестиційного процесу. Фактори, які визначають напрями руху фінансового капіталу. Міжнародні фінансові інституції.

5.3. Стратегія формування інвестиційних ресурсів.

Етапи розробки стратегії формування інвестиційних ресурсів. Позитивні і негативні властивості використання внутрішніх (власних) і зовнішніх джерел фінансування міжнародних інвестицій. Критерії оптимізації співвідношення внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування міжнародної інвестиційної діяльності.

5.4. Стратегічні напрями міжнародного інвестування в ринки, що розвиваються, на прикладі блоків країн BRICS, MIST.

Основні геополітичні акроніми, що поєднують країни з найбільш динамічною ринковою економікою. Порівняння рейтингів інвестиційної привабливості країн, що входять в блоки BRICS і MIST. Стратегії міжнародного інвестування в ринки, що розвиваються, на прикладі блоків країн BRICS, MIST.

Тема 6. Формування портфелю міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів

6.1. Інвестиційні характеристики основних видів цінних паперів.

Інвестиційні характеристики основних видів цінних паперів. Порівняльна характеристика різновидів акцій і облігацій з погляду інвестора.

6.2. Міжнародний ринок акцій і облігацій. Види і використання ф'ючерсних і опціонних контрактів при міжнародному інвестуванні.

Міжнародний ринок акцій і облігацій. Капіталізація ринків акцій і множинне котирування. Види і використання ф'ючерсних і опціонних контрактів при міжнародному інвестуванні.

6.3. Активний і пасивний підхід при формуванні портфелю міжнародних інвестицій. Визначення ризику і прибутковості портфелю.

Активний і пасивний підхід при формуванні портфелю міжнародних інвестицій. Визначення ризику і прибутковості за моделлю оцінки капітальних активів. Лінія надійності ринку.

6.4. Вплив валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій. Хеджування ризику портфелю міжнародних інвестицій.

Визначення впливу валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій. Методичні підходи до хеджування ризику портфелю міжнародних інвестицій.

Тема 7. Інноваційні пріоритети міжнародного інвестування

7.1. Взаємозв'язок винаходів, інновацій й інвестицій. Інноваційно-інвестиційне коло.

Класифікація інновацій. Взаємозв'язок винаходів, інновацій і інвестицій. Інноваційно-інвестиційне коло. Рівні інноваційної діяльності компанії та їх інвестиційне забезпечення. Інноваційно-інвестиційна програма підприємства.

7.2. Технологічні уклади. Періодизація основних хвиль інноваційно-інвестиційного розвитку. Ключовий фактор і провідні галузі шостого технологічного укладу.

Вплив технологічних інновацій на економічний розвиток суспільства. Технологічна парадигма. Технологічні уклади та їхня зміна в процесі економічного розвитку. Періодизація основних хвиль інноваційно-інвестиційного розвитку. Ключовий фактор і провідні галузі шостого технологічного укладу.

7.3. Визначення і класифікація високих технологій у міжнародній практиці і в Україні. Комерціалізація і міжнародний трансфер технологій.

Визначення і класифікація високих технологій у міжнародній практиці і в Україні. Основи інвестиційного забезпечення комерціалізації і міжнародного трансферу технологій.

7.4. Складові міжнародної інноваційної інфраструктури. Наукові парки, технопарки, технополіси та особливості їх функціонування в Україні.

Мета створення і складові міжнародної інноваційної інфраструктури. Наукові парки, технопарки, технополіси та особливості їх функціонування в Україні. Національні інноваційні системи.

Тема 8. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій в Україні

8.1. Інвестиційний клімат в Україні та її місце у світових рейтингах.

Інвестиційний клімат в Україні та її місце у світових рейтингах. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів і галузей промисловості України. Проблеми розвитку інвестиційної діяльності у виробничому секторі економіки України.

8.2. Регулювання іноземної інвестиційної діяльності в Україні.

Регулювання іноземної інвестиційної діяльності в Україні. Законодавча база, види та форми вкладення іноземних інвестицій. Порядок реєстрації іноземних інвестицій. Пільги та гарантії іноземним інвесторам в Україні. Особливості створення та функціонування СЕЗ та індустріальних парків в Україні.

8.3. Пріоритетні напрями реалізації інвестиційних програм розвитку виробничої сфери економіки України.

Пріоритетні напрями реалізації державних інвестиційних програм розвитку виробничої сфери економіки України. Інноваційна спрямованість державних інвестиційних програм в Україні як складова оцінки їх пріоритетності.

8.4. Перспективи поліпшення інвестиційного клімату України в умовах співробітництва з ЄС і Митним союзом ЄврАзЕС.

Характеристика масштабів економіки України, країн ЄС, Митного союзу ЄврАзЕС та Китаю. Напрями інвестиційної співпраці України з країнами Митного союзу ЄврАзЕС. Очікування бізнесу щодо реального поліпшення інвестиційного клімату в Україні від підписання й реалізації Угоди про асоціацію з ЄС. Оцінка можливостей і загроз від підписання угод щодо зон вільної торгівлі з ЄС і Митним союзом ЄврАзЕС.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал.

Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Таблиця 3.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
1	2
Змістовий модуль 1. Основи міжнародного інвестиційного менеджменту	
Тема 1. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій	<i>Тема семінарського заняття "Особливості визначення, завдань і функцій міжнародного інвестиційного менеджменту":</i> 1. Особливості міжнародних інвестицій" як об'єкта управління. 2. Характеристика переваг і негативних наслідків міжнародних інвестицій. 3. Управління міжнародними інвестиціями
Тема 2. Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки	<i>Тема семінарського заняття "Особливості визначення інвестиційної привабливості країни, регіону, галузі і підприємства":</i> 1. Особливості оцінки інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату країни 2. Визначення економічно розвиненої країни. Модернізація та інноваційний розвиток економіки. Пастка середнього доходу 3. Основні індекси, що використовуються для оцінки інвестиційної привабливості 4. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів, галузей, підприємств
Тема 3. Політика регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій	<i>Тема семінарського заняття "Особливості політики регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій":</i> 1. Основні інвестиційні режими 2. Політика стимулювання експорту та імпортозаміщення. Заходи державного регулювання інвестицій 3. Державні гарантії іноземним інвесторам. Угоди про взаємний захист і запобігання подвійного оподаткування. 4. Форми й засоби стимулювання іноземної інвестиційної діяльності. Податкові пільги. 5. Спеціальні економічні зони та індустріальні парки в країнах світу
Тема 4. Державні програми залучення інвестицій в країнах світу	<i>Тема семінарського заняття "Особливості державного програмування залучення інвестицій в країнах світу":</i> 1. Програмно-цільовий підхід до регулювання інвестиційної діяльності 2. Основні розділи державної програми розвитку економіки 3. Досвід США, ЄС, Латинської Америки, Японії, Китаю, Росії у створенні національних програм державної підтримки інвестування і розвитку виробничої сфери. 4. Особливості оцінки пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у провідних країнах світу

Продовження табл. 3.1

1	2
Змістовий модуль 2. Управління міжнародною інвестиційною діяльністю	
Тема 5. Інвестиційна стратегія і напрями формування інвестиційних ресурсів суб'єктів міжнародного інвестування	<i>Тема семінарського заняття "Особливості інвестиційної стратегії і формування інвестиційних ресурсів суб'єктів міжнародного інвестування":</i> 1. Фактори міжнародного інвестування. 2. Завдання, принципи формування і етапи розробки інвестиційної стратегії суб'єкта. 3. Врахування чинників зовнішнього інвестиційного середовища суб'єкта 4. Особливості стратегії формування інвестиційних ресурсів суб'єкта. 5. Стратегічні напрями інвестування в країнах BRICS і MIST
Тема 6. Формування портфелю міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Особливості формування портфелю міжнародних інвестицій"</i> 1. Оцінка основних видів інвестиційних цінних паперів. Характеристика основних похідних цінних паперів. 2. Характеристика міжнародних ринків акцій, облігацій, ф'ючерсів, опціонів. Фондові індекси. 3. Активний і пасивний підхід до формування портфелю акцій. Прибутковість і ризик портфелю акцій. Моделі CAPM і SML. 4. Активний і пасивний підхід до формування портфелю облігацій. 5. Оцінка впливу зміни валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій. Хеджування валютного ризику портфеля
Тема 7. Інноваційні пріоритети міжнародного інвестування	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Особливості міжнародного інвестування з урахуванням інноваційних пріоритетів"</i> 1. Взаємовплив винаходів, інновацій та інвестицій. Інноваційні та інвестиційні цикли 2. Поняття технологічного укладу. Конвергенція NBIC-технологій – ядро шостого технологічного укладу. 3. Технологічне прогнозування і розвиток високотехнологічних галузей економіки. Особливості визначення пріоритетів інвестування в розвинених країнах і країнах, що розвиваються. 4. Комерціалізація і міжнародний трансфер технологій. 5. Особливості функціонування наукових парків, технопарків, технополісів в країнах світу і Україні

Закінчення табл. 3.1

1	2
Тема 8. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій в Україні	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Особливості управління міжнародними інвестиціями в Україні"</i> 1. Визначення місця України в основних світових рейтингах, що характеризують інвестиційну привабливість країни. 2. Характеристика основних засад державного регулювання інвестицій в Україні і напрями його вдосконалення. 3. Характеристика існуючих програм інвестиційної підтримки виробничої сфери України і напрями їх вдосконалення. 4. Перспективи поліпшення інвестиційного клімату України в умовах співробітництва з ЄС і Митним союзом ЄврАзЕС

4. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
1	2
Змістовий модуль 1. Основи міжнародного інвестиційного менеджменту	Завдання 1. Оцінка акцій і облігацій. Визначення прибутковості облігацій до погашення
	Завдання 2. Використання ф'ючерсних контрактів в міжнародних інвестиціях
	Завдання 3. Використання опціонних контрактів в міжнародних інвестиціях
	Колоквіум за змістовим модулем 1 "Основи міжнародного інвестиційного менеджменту"

Закінчення табл. 4.1

1	2
Змістовий модуль 2. Управління міжнародною інвестиційною діяльністю	<i>Завдання 5.</i> Вплив валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій
	<i>Завдання 6.</i> Способи хеджування портфеля міжнародних інвестицій за допомогою форвардних, ф'ючерсних і опціонних контрактів
	<i>Завдання 7.</i> Аналіз прибутковості портфеля міжнародних інвестицій: при постійному інвестованому капіталі
	<i>Завдання 8.</i> Аналіз прибутковості портфеля міжнародних інвестицій: при змінному інвестованому капіталі
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2</i> "Управління міжнародними інвестиціями суб'єктів міжнародного ринку інвестицій"

5. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади прийняття господарських рішень		
<i>Тема 1.</i> Особливості менеджменту міжнародних інвестицій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Особливості міжнародних інвестицій" як об'єкта управління. 2. Характеристика переваг і негативних наслідків міжнародних інвестицій. 3. Управління міжнародними інвестиціями	Презентація результатів

Продовження табл. 5.1

1	2	3
<i>Тема 2.</i> Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Особливості оцінки інвестиційної привабливості та інвестиційного клімату країни. 2. Визначення економічно розвиненої країни. 3. Модернізація та інноваційний шлях розвитку економіки країни. Пастка середнього доходу. 4. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів, галузей, підприємств. Підготовка до контрольної роботи за темами 1 і 2. Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Основні індекси, що використовуються для оцінки інвестиційної привабливості"	Письмова контрольна робота за темами 1 і 2. Захист індивідуального завдання
<i>Тема 3.</i> Політика регулювання і стимулювання міжнародних інвестицій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Основні інвестиційні режими. 2. Політика стимулювання експорту та імпортозаміщення. Заходи державного регулювання інвестицій. 3. Державні гарантії іноземним інвесторам. 4. Форми й засоби стимулювання іноземної інвестиційної діяльності. Форми податкових пільг. 5. Спеціальні економічні зони та індустріальні парки в країнах світу	Презентація результатів
<i>Тема 4.</i> Державні програми залучення інвестицій в країнах світу	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Програмно-цільовий підхід до регулювання інвестиційної діяльності. 2. Основні розділи державної програми розвитку економіки. Особливості оцінки пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у провідних країнах світу Виконання <i>індивідуального завдання</i> "Досвід США, ЄС, Латинської Америки, Японії, Китаю, у створенні національних програм державної підтримки інвестування і розвитку виробничої сфери." Підготовка до контрольної роботи за темами 3 і 4.	Письмова контрольна робота за темами 3 і 4. Презентація результатів Захист індивідуального завдання

Продовження табл. 5.1

1	2	3
Змістовий модуль 2. Управління міжнародною інвестиційною діяльністю		
Тема 5. Інвестиційна стратегія і напрями формування інвестиційних ресурсів суб'єктів міжнародного інвестування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Фактори міжнародного інвестування. 2. Завдання, принципи формування і етапи розробки інвестиційної стратегії суб'єкта. 3. Врахування чинників зовнішнього інвестиційного середовища суб'єкта. 4. Особливості стратегії формування інвестиційних ресурсів суб'єкта. Виконання <i>індивідуального завдання</i> " Стратегічні напрями інвестування в країнах BRICS і MIST"	Презентація результатів Захист індивідуального завдання
Тема 6. Формування портфелю міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи за темами 5 і 6, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Оцінка основних видів інвестиційних цінних паперів. Характеристика основних похідних цінних паперів. 2. Характеристика міжнародних ринків акцій, облігацій, ф'ючерсів, опціонів. Фондові індекси. Активний і пасивний підхід до формування портфелю акцій. 3. Прибутковість і ризик портфелю акцій. Моделі CAPM і SML. Активний і пасивний підхід до формування портфелю облігацій. 4. Оцінка впливу зміни валютних курсів на прибутковість міжнародних інвестицій. 5. Хеджування валютного ризику і аналіз прибутковості портфеля міжнародних інвестицій	Письмова контрольна робота за темами 5 і 6. Презентація результатів
Тема 7. Інноваційні пріоритети міжнародного інвестування	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Взаємовплив винаходів, інновацій та інвестицій. Інноваційні та інвестиційні цикли. 2. Поняття технологічного укладу. Конвергенція NBIC-технологій – ядро шостого технологічного укладу. 3. Технологічне прогнозування і розвиток	Презентація результатів Захист індивідуального завдання

Закінчення табл. 5.1

1	2	3
	високотехнологічних галузей економіки. 4. Особливості визначення пріоритетів інвестування в розвинених країнах і країнах, що розвиваються. Виконання <i>індивідуального завдання</i> «Функціонування наукових парків, технопарків, технополісів в країнах світу і Україні»	
Тема 8. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій в Україні	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою; підготовка до практичного заняття, підготовка до контрольної роботи за темами 7 і 8, підготовка до колоквиуму, огляд теоретичного матеріалу з тем: 1. Місце України в основних світових рейтингах, що характеризують інвестиційну привабливість країни. 2. Основні засади державного регулювання інвестицій в Україні і напрями його вдосконалення. 3. Існуючі програми інвестиційної підтримки виробничої сфери України і напрями їх вдосконалення	Письмова контрольна робота за темами 7 і 8. Презентація результатів Колоквиум

5.1. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) студента є вибіркоким видом позааудиторної самостійної роботи студента та має навчально-дослідницький характер, виконується у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується разом зі складанням підсумкового екзамену з даної навчальної дисципліни. Виконання ІНДЗ є одним із важливих засобів підвищення якості підготовки майбутніх спеціалістів, які здатні застосовувати на практиці теоретичні знання, вміння та навички з даної навчальної дисципліни.

Тема ІНДЗ: *"Формування портфелю міжнародних інвестицій".*

6. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-

дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

**Розподіл форм та методів активізації процесу навчання
за темами навчальної дисципліни**

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій</i>	Повідомлення та дискусія з питань: "Особливості міжнародних інвестицій, їх переваги і негативні наслідки для країни-одержувача", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 2. Інвестиційна привабливість на різних рівнях економіки</i>	Повідомлення та дискусія з питань: "Методика оцінки інвестиційної привабливості країни, регіону, галузі, підприємства", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 3. Політика регулювання і стимулювання інвестицій</i>	Лекція проблемного характеру з питання ""Основні форми регулювання і стимулювання інвестиційної діяльності. Співвідношення між зовнішньоторговельною та інвестиційною політикою держави. Особливості функціонування СЕЗ та індустріальних парків"", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4. Державні програми залучення інвестицій в країнах світу</i>	Проблемна лекція з питань: "Державні програми залучення інвестицій в країнах світу. Особливості вибору пріоритетів інвестування й оцінки результатів виконання" Повідомлення та дискусія з питання: "Зарубіжний досвід оцінки пріоритетності й ефективності інвестиційних програм у провідних країнах світу" робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 5. Інвестиційна стратегія і напрями формування інвестиційних ресурсів суб'єктів міжнародного інвестування</i>	Лекція проблемного характеру з питання "Основні проблеми сучасного розвитку і підтримки інвестиційної привабливості держав, що входять у блок BRICS", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Закінчення табл. 6.1

1	2
Тема 6. Формування портфелю міжнародних інвестицій з урахуванням впливу валютних курсів	Повідомлення та дискусія з питань: "Порівняльна характеристика акцій та облігацій. Похідні цінні папери та хеджування ризиків. Сутність і специфіка використання ф'ючерсних і опціонних контрактів при міжнародних інвестиціях. Врахування валютного ризику", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 7. Інноваційні пріоритети міжнародного інвестування	Проблемна лекція з питань: "Інноваційні пріоритети інвестиційної діяльності. Конвергенція NBIC-технологій – ядро шостого технологічного укладу. Особливості функціонування в країнах світу і Україні технопарків та індустріальних парків". Повідомлення та дискусія з питань: "Інноваційно-інвестиційне коло. Технологічні уклади. Перспективні технології шостого технологічного укладу. Визначення технологічних пріоритетів інвестиційних програм", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 8. Особливості менеджменту міжнародних інвестицій в Україні	Проблемна лекція з питань: "Перспективи вдосконалення інвестиційного та підприємницького клімату в Україні. Перспективи розвитку СЕЗ та створення індустріальних парків в Україні", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Матюшенко І. Ю. Інвестування (в контексті міжнародної інтеграції України) : навч. посібн. / І. Ю. Матюшенко. – Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2013. – 396 с.
2. Матюшенко І. Ю. Іноземні інвестиції в підприємницькій діяльності України : монографія / І. Ю. Матюшенко, В. М. Дмитрієв, О. В. Азаренкова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 184 с.
3. Інвестиційний менеджмент : підручник / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко, О. П. Коюда, Ю. М. Великий. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 544 с.
4. Яковец Ю. В. Глобальные экономические трансформации XXI века / Ю. В. Яковец. – М. : Экономика; 2011. – 382 с.